

@divokastrava.sk

DEŇ 3

JARNÁ BYLINKOVÁ VÝZVA DIVOKÉ JEDLÉ RASTLINY

🌿 Jar je tu – a s ňou aj najsilnejšie liečivé rastliny! Neodkladaj zber na ďalší rok a nauč sa, ako ich využiť priamo vo svojej kuchyni a pre svoje zdravie.

JAR BIOLOGICKY NENAHRADITEĽNÁ

Dnes nejde o plánovanie. Ide o pochopenie. Ak pochopíte, čo sa deje v rastline na jar, pochopíte, prečo je toto obdobie nenahraditeľné.

Na jar rastlina štartuje rast. Zo zásob v koreni sa do nových listov a výhonkov presúva obrovské množstvo živín:

- minerály
- dusík
- aminokyseliny
- enzýmy
- chlorofyl
-

Mladý list je metabolicky aktívny. Je tenký, mäkký, šťavnatý. **Obsahuje vyššiu koncentráciu aktívnych látok**, pretože sa ešte len buduje.

V lete je rastlina stabilná. Listy hrubnú. Zvyšuje sa obsah vlákniny. Energia sa presúva do kvitnutia a tvorby semien. Jarný list teda nie je to isté ako letný list.

Jar je fáza rastu.

Leto je fáza udržiavania.

Jeseň je fáza dozrievania.

Ak chcete podporiť krv, metabolizmus a vitalitu, jar je ideálny moment. Preto sa na jar zbierajú mladé listy žihľavy, púpavy, kozonohy, lipkavca či rebríčka.

ZBER BEZ SPRACOVANIA JE POLOVIČNÁ PRÁCA

Nazbierať je jednoduché. Otázka znie: čo potom? Ak chcete z jari čerpať aj v zime, musíte sa naučiť s bylinkami pracovať.

Nie každá bylinka je vhodná na každý spôsob spracovania.

- Niektoré sú výborné čerstvé (kozonoha, žihľava, lipkavec).
- Niektoré strácajú účinok sušením (medvedí cesnak, výhonky ihličnanov).
- Niektoré sú ideálne na tinktúru.
- Iné fungujú lepšie vo fermentácii alebo v mede.

Preto odporúčam pri každej dôležitej jarnej rastline zvoliť si aspoň tri formy spracovania.

Napríklad:

- časť zjesť čerstvú
- časť usušiť
- časť spracovať do tinktúry, fermentu alebo medu

Alebo si nájsť vlastnú kombináciu:

- bylinková soľ
- ocot
- sirup
- fermentovaný nápoj
- prášok zo sušených listov

Nemusíte robiť všetko. Ale ak si vyberáte vedome, vytvárate zásoby. Sú bylinky, ktoré používam takmer výlučne čerstvé. A sú také, ktoré rastú dva týždne – tie spracúvam viacerými spôsobmi, pretože viem, že sa už v tej kvalite nevrátia.

A presne tu vzniká systém.

JAR V POHÁRI: ČO SI ODLOŽIŤ Z JARI NA ZIMU

Keď hovorím o bylinkovej špajzi, nemyslím tým zbieranie pre radosť.

Myslím tým vedomé rozhodnutie, že jar je základ celého roka.

Z tých istých rastlín, ktoré teraz rastú okolo vás, si môžete vytvoriť výživu, podporu imunity aj domácu prvú pomoc na zimu.

Tu je konkrétny systém pre štyri jarnej výzvy.

Žihľava

Žihľava je minerálny základ jari. Silne vyživujúca, podporujúca krv a vitalitu.

- **Výživný prášok plný chlorofylu**

Koncentrovaná zelená výživa na zimné obdobie.

Podpora energie, doplnenie minerálov, jemná detoxikácia. Ideálny do polievok, kaší či smoothie.

- **Tinktúra zo žihľavy**

Stabilná forma na podporu vitality, krvotvorby a celkového posilnenia organizmu počas únavy.

- **Žihľavové gomasio (ochucovadlo)**

Minerálne ochucovadlo do jedál. Jednoduchý spôsob, ako denne a nenápadne zaradiť žihľavu do stravy aj v zime.

Púpava

Púpava je horká jarná sila – podpora pečene, trávenia a metabolizmu.

Púpavové „kapary“

Podpora trávenia, stimulácia žlče.

Skvelý doplnok k ťažším zimným jedlám.

Púpavový med

Jemná forma jarnej energie – podpora imunity a dýchacích ciest.

Púpavová masť

Vhodná na drobné kožné problémy, suchú pokožku či podráždenie.

Medvedí cesnak

Krátka sezóna, silný účinok. Antibakteriálna a očistná rastlina.

Fermentovaný medvedí cesnak

Podpora črevnej mikrobioty a imunity.

Stabilná forma, ktorá si zachováva účinné látky.

Medvedí cesnak v soli

Praktická zimná zásoba chuti aj účinku.

Prírodná podpora trávenia a obranyschopnosti.

Tinktúra z medvedieho cesnaku

Koncentrovaná forma na podporu ciev, imunity a zimnej očisty.

Smrekové výhonky

Krátke jarné okno s vysokým obsahom vitamínu C a silic.

Smrekový džem

Podpora dýchacích ciest, imunity a rekonvalescencie.

Medový sirup zo smrekových výhonkov

Jemná pomoc pri kašli, prechladnutí a podráždení hrdla.

Smrekový olej

Vhodný na masáže hrudníka, podporu dýchania a uvoľnenie pri nachladnutí.

Z jednej jari si môžete vytvoriť výživu, podporu imunity, tráviacu rovnováhu, domácu prvú pomoc aj chuťový základ do jedál - nejde o množstvo, ale o systém.

Smrekové smoothie

Potrebuje

- 1 hrst čerstvých smrekových výhonkov
- 1 zrelý banán
- 1 zrelá hruška, zbavená jadierok a nakrájaná na kúsky
- 1 pohár (240 ml) rastlinného mlieka alebo vody
- 1 lyžička medu alebo iného sladidla (voliteľné)

Postup

1. Dôkladne opláchnite smrekové výhonky a odstráňte prípadné hrubé vetvičky.
2. Banán olúpte a nakrájajte na menšie kúsky.
3. Do mixéra vložte smrekové výhonky, nakrájaný banán a nakrájanú hrušku.
4. Pridajte rastlinné mlieko alebo vodu do mixéra.
5. Pridajte lyžičku medu alebo iného sladidla podľa chuti.
6. Mixujte všetky ingrediencie v mixéri, kým nedosiahnete hladkú konzistenciu.
7. Ochutnajte smoothie a prípadne pridajte viac medu alebo sladidla, ak je to potrebné.
8. Nalievajte do pohára a podávajte okamžite.

Smrekové mandľové mlieko

Potrebuje

- 1 šálku mandlí
- 4 šálky vody
- 1-2 lyžice sladidla podľa chuti (napr. med, agáve nektár, javorový sirup)
- štipka soli
- vanilkový extrakt (voliteľné)
- hrst smrekových výhonkov

Postup

1. Namočte mandle do vody na 4 až 8 hodín, alebo cez noc. Týmto procesom sa zmäknú a bude ich ľahšie spracovať.
2. Opláchnite mandle čistou vodou a vložte do silného mixéra.
3. Pridajte vodu a mixujte až do hladka. Ak máte slabší mixér, môžete použiť aj mixovací pohár.
4. Ak chcete, môžete pridať sladidlo podľa chuti, štipku soli a vanilkový extrakt na dochutenie.
5. Pomocou plátna alebo jemného sita precedíme mlieko, aby sa oddelili jemné častice mandlí.
6. Následne mlieko nalejte späť do mixovacej nádoby aj so smrekovými výhonkami a poriadne rozmixujte ešte raz.
7. Môžete ho skladovať v chladničke a spotrebovať do 3 až 4 dní.
8. Osladte podľa chuti.

Kto som?

Som Diana Mozoláková, nadšenkyňa divokých jedlých rastlín, fytoterapeutka, lektorka a autorka blogu www.divokastrava.sk, kde zdieľam svoje skúsenosti so zberom a využitím prírodných darov v kuchyni. Verím, že najlepšie suroviny nerastú v supermarketoch, ale priamo pod našimi nohami. Už roky inšpirujem ľudí k tomu, aby objavili toto bohatstvo a vrátili do svojho jedálnička divoké byliny, plody a stromy.

Okrem písania vediem workshopy, živé aj online programy, kde učím, ako rastliny bezpečne rozpoznávať, zbierať a využívať v každodennej kuchyni. Kombinujem tradičné znalosti s modernými možnosťami spracovania a kladiem dôraz na sezónnosť, udržateľnosť a rešpekt k prírode. Mojm cieľom je inšpirovať ľudí, aby sa opäť spojili s prírodou a naučili sa využívať jej dary naplno – s úctou, radosťou a kreativitou. 🌿

K O N T A K T

www.divokastrava.sk

divokebylinky@gmail.com
dida@divokastrava.sk